

Centar za ekologiju i održivi razvoj- CEKOR, Korzo 15/13, 24000 Subotica

Saopštenje za štampu

Subotica, 16.jul 2011.

Odlaganje kredita za Kolubaru

Dana 12.07.2011. Bord direktora Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) je odložio donošenje odluke o potvrđivanju kredita namenjenog za EPS i javno preduzeće Kolubaru u visini od 80 miliona EUR-a što je deo planiranih investicija od 140 miliona EURa, planiranog za nabavku kopača uglja i pokretnih traka za transport uglja, za nabavku opreme za homogenizaciju uglja u kolubarskom rudarskom kompleksu te za obezbeđivanje opreme potrebne za odvajanje uglja od jalovine u polju Tamnava Zapad.

Ovakav potez direktora EBRDa je posledica saznanja EBRD-a od strane međunarodne i domaće javnosti o problemima koji postoje u vezi sa ovom investicijom:

- 1) **Korupcija u Kolubarskom kompleksu** i u EPSu u celini o kojoj se u domaćoj javnosti govorilo, i za koju je ministarka pravde javno govorila da će biti istražena i koja bi po međunarodnim standardima morala da bude dovoljan razlog da se ovakav kredit ne odobri dok se kompletni sistem korupcije i zloupotrebe ne istraži, ne „rasklopi“ i ne dovede do transparentnog i javnog rukovođenja i objavljivanja tokova novca u Kolubari i EPSu.
- 2) **Strahoviti pritisci na lokalnu zajednicu u Vreocima, čiji su meštani raznim kriminalnim postupcima vlasti i nadležnih ministarstava izloženi nečuvenim merama policijske blokade i onemogućavanja normalnom toku života.** Nažalost ovde se dešava ilegalno iskopavanje grobova, pritisci i razne domišljate procedure procene imovine u cilju preuzimanja i otimanja iste i prisiljavanje građana da prihvate lokaciju za raseljenje koju je odredila vlast, a sa kojom se oni ne slažu.
- 3) **Donošenje krupnih odluka o razvoju energetskeg sektora u Srbiji bez javnih konsultacija, bez kompletne procene alternativnog plana razvoja energetskeg sektora baziranog na obnovljivim izvorima energije i energetske efikasnosti,** bez strateške procene uticaja na životnu sredinu ovog sadašnjeg i budućih planova razvoja kojom bi se izvršila procena svih negativnih socijalnih, ekonomskih i ekoloških uticaja **planova baziranih na uglju i drugim fosilnim gorivima.** U ovom sklopu je izuzetno važno naglasiti da i direktori EBRDa znaju za postojanje višedecenijske **korupcije i sukoba interesa u raznim dosadašnjim odlukama koje su se ticale razvoja energetskeg sektora u Srbiji. Svojim snažnim pritiskom EPS, koji danas više od 70% struje proizvodi iz uglja, i dalje namerava sprovoditi politiku razvoja baziranu isključivo na širenju**

ugljenih kopova i termocentrala baziranih na uglju. Ugalj je kao što je poznato, najprljaviji i najopasniji energent (pored nuklearnog goriva). Umesto da Srbije počne da zatvara ugljena postrojenja i da počne da prelazi na tranziciona rešenja; smanjenje potrošnje svih vidova energije i podizanje energetske efikasnosti (postoji potencijal od 800MW) kogeneracija i upotreba biomase i prelazak na obnovljive izvore energije do 2050 (u skladu sa evropskim smernicama).

- 4) **Birokratske smetnje i koruptivne metode onemogućavanja izrade i implementacije projekata proizvodnje energije iz obnovljivih izvora energije**, posebno u lokalnim zajednicama sa čime su se i direktori EBRDa složili da ne smeju da dovode do distorzije tržišta i onemogućavanja sprovođenja projekata obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti.

Treba naglasiti da EPS uporno ponavlja da Srbija neće imati dovoljno električne energije ukoliko uz pomoć kredita EBRDa ne razvije ugljenokope u Kolubarskom basenu, a zapravo ima značajne viškove električne energije koju izvozi¹. Da li mu zapravo novi razvoj treba da bi se bez transparentnosti i finansijske koristi za sve građane sredstvima od izvoza uglja i struje osnaživale političke partije, rukovodioci javnih preduzeća te privatne kompanije koje se bave trgovinom električnom energijom?

Novi rok za donošenje odluke o ovome kreditu je 24.07.2011. , pitamo se da li je to dovoljan rok da se sve ove činjenice valjano ispituju, te procene rizici kako ekološki tako i socijalni za novac koji dolazi od poreskih obveznika EU. Za njih, ne bi bilo ne prihvatljivo da sredstva kredita podržavaju sistematsku korupciju u EPSu i Kolubari, dalje ukopavanje Srbije u fosilna goriva i posebno, da se podrži netransparetnost i korupcija u donošenju odluka o upotrebi sredstava od proizvodnje i prodaje uglja i energije.

Kalmar K.J. Zvezdan
Koordinator za energiju i transport
Centar za ekologiju i održivi razvoj
+381 65 55 23 191, vodana@gmail.com

¹ Srbija je tokom predhodne dve godine izvezla 1275 miliona kWh: list kWh broj 449 na strani 8